HATÁROZATOK

A TANÁCS (KKBP) 2021/38 HATÁROZATA

(2021. január 15.)

a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek kivitelével összefüggésben a végfelhasználói igazolások elemeire vonatkozó közös megközelítés meghatározásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak 29. cikkére,

tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének javaslatára,

mivel:

(1) A 2008/944/KKBP tanácsi közös álláspont ([1]) felülvizsgálatára vonatkozó, 2019. szeptember 16-i következtetéseiben a Tanács vállalja, hogy mérlegeli egy, a kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszerek kivitelével kapcsolatos végfelhasználói igazolásokról szóló határozat lehetőségét.

(2) A 2008/944/KKBP közös álláspont kimondja, hogy kiviteli engedély csak a rendeltetési országban való végfelhasználásra vonatkozó megbízható előzetes ismeret alapján adható ki. A 2008/944/KKBP közös álláspont továbbá kimondja, hogy ez általában egy alaposan ellenőrzött végfelhasználói igazolást vagy megfelelő dokumentációt és/vagy a rendeltetési ország által kiállított valamilyen hatósági engedélyt igényel.

(3) A kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek végfelhasználói ellenőrzésére vonatkozó, uniós szintű közös megközelítés csökkenteni fogja az illetéktelen kezekbe jutás kockázatát, egyenlő versenyfeltételeket teremt, valamint egyértelműbbé teszi a védelmi ipar és ügyfelei számára a vonatkozó követelményeket.

(4) A 2008/944/KKBP tanácsi közös álláspontnak a Tanács által 2019. szeptember 16-án jóváhagyott, naprakésszé tett felhasználói útmutatója bevált gyakorlatokat tartalmaz a végfelhasználói igazolások területére vonatkozóan.

(5) A tiltott tűzfegyverek, kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek elleni, 2018. november 19-én elfogadott uniós stratégiában a Tanács vállalja, hogy mérlegelni fogja egy, a kézi- és könnyűfegyverek kivitelével kapcsolatos végfelhasználói igazolásokról szóló határozat lehetőségét, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet ezzel kapcsolatos munkájának figyelembevételével.

(6) A (KKBP) 2020/979 tanácsi határozat ([2]) támogatja egy olyan, a fegyver- és lőszerkezelés hitelesítésére szolgáló, nemzetközileg elismert rendszer kidolgozását, amely lehetővé tenné a kézi fegyverek és lőszerek nemzeti készleteinek biztonságos kezelésére vonatkozó nyílt nemzetközi szabványoknak való megfelelés független hitelesítését, illetve tanúsítását.

([1]) A Tanács 2008/944/KKBP közös álláspontja (2008. december 8.) a katonai technológia és felszerelések kivitelének ellenőrzésére vonatkozó közös szabályok meghatározásáról (HL L 335., 2008.12.13., 99. o.).

([2]) A Tanács (KKPB) 2020/979 határozata (2020. július 7.) a fegyverek és lőszerek nyílt nemzetközi szabványok szerinti kezelését hitelesítő, nemzetközileg elismert rendszer kifejlesztésének támogatásáról (HL L 218., 2020.7.8., 1. o.).

(7) Az Európai Unióról szóló szerződés 21. cikke (3) bekezdésének második albekezdésével összhangban az Uniónak biztosítania kell, hogy külső tevékenységeinek különböző területei egymással összhangban legyenek. E tekintetben a Tanács tudomásul veszi többek között a 428/2009/EK rendeletét ([3]), valamint a 258/2012/EU ([4]) és az (EU) 2019/125 ([5]) európai parlamenti és tanácsi rendeletet.

(8) A kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme elleni küzdelemről az ENSZ kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos cselekvési programjának végrehajtását áttekintő harmadik felülvizsgálati konferencián képviselendő uniós álláspontról szóló, a Tanács által 2018. május 28-án elfogadott következtetésekben a Tanács a végfelhasználói igazolások alkalmazásának előmozdítására szólít fel a kézi- és könnyűfegyverek exportellenőrzésének összefüggésében.

(9) Az Egyesült Nemzetek (ENSZ) kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme minden formájának megelőzéséről, leküzdéséről és megszüntetéséről szóló, 2001. július 20-án elfogadott cselekvési programjának értelmében a részt vevő államok kötelezettséget vállalnak arra, hogy megfelelő törvényeket, rendeleteket és közigazgatási eljárásokat vezetnek be és hajtanak végre annak érdekében, hogy biztosítsák a kézi- és könnyűfegyverek kivitelének és tranzitjának hatékony ellenőrzését, ideértve a hitelesített végfelhasználói igazolások, valamint a hatékony jogi és végrehajtási intézkedések alkalmazását is.

(10) Az ENSZ Közgyűlése által 2013. április 2-án elfogadott Fegyverkereskedelmi Szerződés kimondja, hogy az exportáló Részes Államnak arra kell törekednie, hogy megelőzze a hagyományos fegyverek illetéktelen kezekbe jutását, ahol lehet, a következők révén: az exportban részt vevő felek vizsgálata; kiegészítő dokumentáció, igazolások és biztosítékok előírása; az export engedélyezésének megtagadása, illetve egyéb megfelelő intézkedések tétele.

(11) Az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje kimondja, hogy a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme elleni küzdelem számos fenntartható fejlődési cél eléréséhez szükséges, ideértve többek között a békével, az igazságszolgáltatással és az erős intézményekkel, a szegénység csökkentésével, a gazdasági növekedéssel, az egészséggel, a nemek közötti egyenlőséggel, valamint a biztonságos városokkal kapcsolatos célokat. Következésképpen a menetrend 16.4. sz. fenntartható fejlődési célja keretében minden ENSZ tagállam elkötelezte magát amellett, hogy jelentős mértékben csökkenti a pénz és a fegyverek tiltott mozgását.

(12) Az ENSZ Főtitkára a 2018. május 24-én előterjesztett, „Közös jövőnk biztosítása” című ENSZ leszerelési programban a hagyományos fegyverek túlzott felhalmozásának és tiltott kereskedelmének kezelésére szólított fel.

(13) Az engedély nélküli újrakivitel továbbra is a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek illetéktelen kezekbe jutásának egyik forrása.

(14) A végfelhasználói igazolások fontos szerepet töltenek be a hatékony végfelhasználói ellenőrzések kialakításában és abban, hogy minimálisra csökkenjen a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszerek illetéktelen kezekbe jutása nemkívánatos bekövetkeztének a kockázata. Ezen igazolások nem helyettesítik azonban a teljeskörű előzetes kockázatértékelést, amelyet egyedi alapon végeznek el annak eldöntésekor, hogy megadnak-e vagy sem egy kiviteli engedélyt,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

E határozat célja, hogy a katonai technológia és felszerelések kivitelének ellenőrzésére vonatkozó közös uniós szabályok végrehajtásának összefüggésében a végfelhasználói igazolások közös elemeiről való megállapodás révén elősegítse a kézi- és könnyűfegyverek (SALW), valamint az azokhoz szükséges lőszerek illetéktelen végfelhasználók kezébe jutásának, illetve nem rendeltetésszerű végfelhasználásának a megelőzését.

([3]) A Tanács 428/2009/EK rendelete (2009. május 5.) a kettős felhasználású termékek kivitelére, transzferjére, brókertevékenységére és tranzitjára vonatkozó közösségi ellenőrzési rendszer kialakításáról (HL L 134., 2009.5.29., 1. o.).

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács 258/2012/EU rendelete (2012. március 14.) az Egyesült Nemzeteknek a nemzetközi szervezett bűnözés elleni egyezményét kiegészítő, a tűzfegyverek, részeik, alkotóelemeik és a lőszerek tiltott gyártásáról és kereskedelméről szóló jegyzőkönyve (az ENSZ tűzfegyverekről szóló jegyzőkönyve) 10. cikkének végrehajtásáról, valamint a tűzfegyverek, tűzfegyverdarabok, alkotóelemeik és lőszereik kiviteli engedélyezési, behozatali és tranzit szabályainak létrehozásáról (HL L 94., 2012.3.30., 1. o.).

([5]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/125 rendelete (2019. január 16.) egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről (HL L 30., 2019.1.31., 1. o.).

2. cikk

Ez a határozat a mellékletben foglaltak szerinti kézi- és könnyűfegyverek, valamint alkotóelemeik, tartozékaik és lőszereik végleges kivitelére alkalmazandó.

3. cikk

E határozat alkalmazásában:

1. „végfelhasználó”: a kivitt áruknak a kiviteliengedély-kérelem benyújtásakor ismert végső címzettje és tulajdonosa, az ügylet szerződéses feltételeinek megfelelően;

2. „kivitel”: áruknak az Unió vámterületéről történő bármely indítása, beleértve az áruk olyan indítását is, amelyhez vámárunyilatkozatra van szükség, valamint az áruknak a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([6]) értelmében vett vámszabad területen való tárolását követő indítása;

3. „exportőr”: az Unióban lakóhellyel rendelkező vagy ott letelepedett bármely természetes vagy jogi személy, illetve társulás, aki vagy amely kiviteliengedély-kérelmet nyújt be, illetve akinek vagy amelynek az érdekében kiviteliengedély-kérelmet nyújtanak be, azaz az a személy vagy társulás, aki vagy amely a kérelem elfogadásakor az érintett harmadik országbeli címzett szerződő partnere, és rendelkezik az áruknak az Unió vámterületéről való kiküldéséhez szükséges hatáskörrel Ha ilyen szerződés megkötésére nem került sor, vagy ha az említett szerződés szerződő fele nem a saját érdekében jár el, az a személy, szervezet vagy szerv minősül „exportőrnek”, aki vagy amely rendelkezik az áruknak az Unió vámterületéről való kiküldéséhez szükséges hatáskörrel. Amennyiben az áruk feletti rendelkezési jog kedvezményezettje az említett szerződés alapján egy, az Unión kívüli lakóhellyel rendelkező vagy az Unión kívül letelepedett személy, szervezet vagy szerv, az Unióban lakóhellyel rendelkező vagy ott letelepedett szerződő fél minősül „exportőrnek”.

4. cikk

Az áruknak a 2. cikkben említett kivitelére vonatkozó tagállami engedélyezéshez az említett engedélyezést megelőzően a végfelhasználó által aláírt, alaposan ellenőrzött végfelhasználói igazolásra vagy megfelelő dokumentációra van szükség.

5. cikk

(1) A tagállamok az azonosítás tekintetében előírják a következő lényegi elemeknek a 4. cikkben említett végfelhasználói igazolásba történő belefoglalását:

a) az exportőr adatai (beleértve a nevet, címet, kereskedelmi nevet és – ha van – cégjegyzékszámot);

b) a végfelhasználó adatai (beleértve a nevet, címet, kereskedelmi nevet és – ha van – cégjegyzékszámot). Olyan magánvállalkozás részére történő kivitel esetén, amely továbbértékesíti az árukat a helyi piacon, e határozat alkalmazásában az említett vállalkozást kell végfelhasználónak tekinteni. Ez nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy a viszonteladóknak történő kivitelre vonatkozó engedélykérelmeket másként bírálják el, mint a végfelhasználóknak történő kivitelre vonatkozó engedélykérelmeket;

c) a végső rendeltetési ország;

d) árumegnevezés, beleértve – ha van – a szerződésszámot vagy a rendelésszámot;

e) adott esetben a kivitelre szánt áruk mennyisége vagy értéke;

f) a végfelhasználó aláírása, neve és beosztása, valamint ha ezt az érintett tagállam szükségesnek ítéli – a végső rendeltetési ország illetékes kormányzati hatóságának a neve;

g) adott esetben a megfelelő kormányzati hatóságok általi igazolás, a nemzeti gyakorlatnak megfelelően (tartalmazva a kiállítás dátumát, valamint az engedélyező tisztviselő nevét, beosztását és saját kezű aláírását);

h) a végfelhasználói igazolás kiállítási dátuma;

([6]) Az Európai Parlament és a Tanács 952/2013/EU rendelete (2013. október 9.) az Uniós Vámkódex létrehozásáról (HL L 269., 2013.10.10., 1. o.).

i) adott esetben a végfelhasználói igazoláshoz tartozó egyedi azonosító szám vagy szerződésszám;

j) az áruk rendeltetésszerű végfelhasználásának megjelölése;

k) adott esetben az érintett bróker adatai (beleértve a nevet, címet, kereskedelmi nevet és – ha van – cégjegyzékszámot).

(2) A tagállamok a 4. cikkben említett végfelhasználói igazolás hatálya alá tartozó áruk tekintetében előírják a következő, a végfelhasználó által – a végfelhasználói igazolás aláírásával – teendő lényegi kötelezettségvállalások említett végfelhasználói igazolásba történő belefoglalását:

a) az árukat kizárólag a bejelentett felhasználási célra fogják használni; valamint

b) az áruk bármilyen újrakivitele:

i. az importáló országon kívül vagy az áruk feletti felügyeletnek az importáló országon belüli átruházása tilos; vagy

ii. a végfelhasználói igazolásban foglalt jegyzékben szereplő országokra korlátozódik, vagy az áruk feletti felügyeletnek az importáló országon belüli átruházása a végfelhasználói igazolásban foglalt jegyzékben szereplő szervezetekre vagy azok kategóriájára korlátozódik, vagy

iii. az importáló országon kívül vagy az áruk feletti felügyeletnek az importáló országon belüli átruházása az exportáló tagállam hatóságai előzetes írásbeli jóváhagyásának tárgyát képezi. A tagállamok dönthetnek úgy, hogy az ilyen jóváhagyás megadására vonatkozó hatáskört átruházzák az importáló ország illetékes hatóságaira.

6. cikk

A tagállamok előírhatják a következő opcionális elemeknek a 4. cikkben említett végfelhasználói igazolásba történő belefoglalását:

a) a végfelhasználó arra vonatkozó kötelezettségvállalása, hogy értesíti az exportáló tagállamot a végfelhasználói igazolás hatálya alá tartozó áruk elvesztése vagy ellopása esetén;

b) a végfelhasználó arra vonatkozó kötelezettségvállalása, hogy a végfelhasználói igazolás hatálya alá tartozó áruk átvételét visszaigazolja, beleértve az áruk pontos mennyiségét is;

c) a végfelhasználó arra vonatkozó kötelezettségvállalása, hogy lehetővé teszi az exportáló tagállam képviselői számára a kivitt áruknak a szállítmányozást követő, helyszíni ellenőrzését, beleértve az ellenőrző látogatásokra vonatkozó részletes rendelkezéseket is;

d) a végfelhasználó által annak igazolását célzó biztosítékok, hogy rendelkezik a fegyverek és a lőszerek biztonságos kezeléséhez szükséges kapacitással, beleértve az áruk tárolási helyén a készletek biztonságos kezelésére irányuló kapacitását is;

e) a végfelhasználó arra vonatkozó kötelezettségvállalása, hogy leszereli a katonai többletfelszereléseket, beleértve a következőket:

i. „újat a régiért” kötelezettségvállalás az importált árukkal helyettesítendő régi áruk megsemmisítésére; és/vagy

ii. „leszerelést követő megsemmisítés” kötelezettségvállalás az importált áruk leszerelésüket követő megsemmisítésére.

7. cikk

A tagállamok a nemzeti jogukkal és gyakorlatukkal összhangban nyilvántartást vezetnek a 4. cikkben említett, kiállított végfelhasználói igazolásokról.

8. cikk

A tagállamok – amennyiben szükségesnek ítélik – ellenőrzik a végfelhasználói igazoláson szereplő aláírás hitelességét, és adott esetben azt, hogy az aláíró képes-e kötelezettségeket vállalni a végfelhasználó nevében. Amennyiben kétség merül fel a végfelhasználói igazolás hitelességét illetően, a tagállamok a nemzeti gyakorlatuknak megfelelően bármilyen eszközzel ellenőrizhetik azt. Amennyiben a végfelhasználói igazolás hitelessége nem ellenőrizhető, a tagállam nem adhatja ki az engedélyt.

9. cikk

Amennyiben valamely tagállam a végfelhasználói igazolással kapcsolatos csalást állapít meg, illetve az igazolás meghamisítását vagy az igazolásban foglaltak megsértését állapítja meg, a vonatkozó nemzeti megfontolások figyelembevétele mellett a COARM online rendszerén keresztül megosztja ezt az információt a többi tagállammal.

10. cikk

A tagállamok a COARM online rendszerén keresztül megosztják a többi tagállammal a végfelhasználói igazolások formátumainak mintáit, amennyiben azok rendelkezésre állnak.

11. cikk

Ez a határozat 2021. december 31-én lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, 2021. január 15-én.

a Tanács részéről
az elnök
A.P. ZACARIAS

MELLÉKLET

Ezt a határozatot a katonai felszerelések alábbi kategóriáira kell alkalmazni, amennyiben ezek a kategóriák az Európai Unió közös katonai listájának ML1., ML2., ML3., illetve ML4. kategóriájába tartoznak.

Az alábbi kategóriák nem befolyásolják a kézi- és könnyűfegyverek (SALW) fogalmának jövőbeli, nemzetközileg elfogadott bármely meghatározását, valamint további pontosítás tárgyát képezhetik, továbbá azok a kézi- és könnyűfegyverek jövőbeli, nemzetközileg elfogadott fogalommeghatározásainak tükrében módosíthatók.

E határozat a katonai felszerelések következő kategóriáira alkalmazandó:

a) kézifegyverek:
   - gépkarabélyok,
   - kifejezetten katonai célra tervezett félautomata puskák és karabélyok,
   - kifejezetten katonai célra tervezett revolverek és félautomata pisztolyok,
   - könnyű géppuskák,
   - géppisztolyok, beleértve az automata géppisztolyokat;

b) könnyű fegyverek:
   - nehéz géppuskák,
   - 100 mm-nél kisebb kaliberű ágyúk, tarackok és aknavetők,
   - gránátvetők,
   - hátrasiklás nélküli lövegek,
   - személyek vagy csapatok által hordozható vállról indítható rakéták, valamint egyéb tankelhárító és légvédelmi rendszerek, amelyek lövedékeket lőnek ki, beleértve a hordozható légvédelmi rendszereket (MANPADS);

c) kifejezetten az a) és b) pontban felsorolt felszereléshez tervezett alkotóelemek;

d) kifejezetten az a) és b) pontban felsorolt felszereléshez tervezett tartozékok (így például éjjellátók, hangtompítók stb.);

e) az a) és b) pontban felsorolt felszereléssel történő kilövésre tervezett lőszer.